

VABA HARIDUSTÖÖ

VI

Raamatukogunduse erinumber

SISU:

R. A.: Balti riikide raamatukoguhoidjate I konverentsi tulemusi.

H. Mugasto: Avalikus raamatukogus raamatuid otsimas.

R. A.: Rahvusvaheline raamatukoguhoidjate konverents.

Fr. Puksov: Miks vajame Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu?

K. Puksov: Tallinna Keskraamatukogu Teated.

H. M.: Avalikud raamatukogud ja raha ressursid. Haridus- ja sotsiaalministeeriumi korraldus toetuse andmise kohta seltskondlikele organisatsioonidele lühiaegsete kursuste korraldamiseks.

Rahvamaja Ühingu põhikiri.

Mitmesugused teated.

November

1930

EESTI HARIDUSLIIDU AJAKIRI

E. Haridusliidu Asemikkude Kogu koosolek

pühapäeval, 28. detsembril 1930. a.

E. Haridusliidu juhatus on kutsunud kokku Liidu Asemikkude Kogu koosoleku pühapäeval, 28. dets. s. a., Tallinna Harju Maavalitsuse ruumesse S. Roosikrantsi 12. Koosoleku algus on kell 10 hommikul.

P ä e v a k o r d :

1. Koosoleku juhatuse valimine;
2. Rahvamajade küsimus, mille üle refereerivad A. R. T. Põllumajandusliidu ja Põllumeeste Keskseltsi arhitektid;
3. Liidu 1929/30. a. tegevuse ja kassa aruanded;
4. Liidu 1931/32. a. eelarve ja tegevuskava;
5. Informatsioon liidu 1930/31. a. eelarve täitmise kohta;
6. Valimised;
7. Jooksvad asjad.

Aruanded ja eelarve avaldatakse järgmises „Vabaharidustöö“ numbris, mis ilmub tuleval nädalal. Ei tule määratud ajaks tarvilist arvu esindajaid kokku, peetakse tund aega hiljem ära teiskordne koosolek, mis on otsusvõimne vaatamata koosolijate arvule.

Väljavõtte liidu põhikirjast.

A. Asemikkude Kogu.

§ 17. Liidu Asemikkude Kogu koosneb Liidu liikmete esindajaist, Nõukogu ja Juhatuselise liikmetest. Iga Liidu liige on esindatud Asemikkude Kogus ühe esindajaga.

Liidu liige valib esindaja Asemikkude Kokku oma liikmete hulgast.

Liidu liikmetel ei ole keelatud volitada oma esindajaiks Asemikkude Kokku ka teiste Liidu liikmeks olevate ühingute või liitude liikmeid. Volitused on kirjalikud.

§ 18. Asemikkude Kogu koosolekud on otsusvõimsed, kui võtab osa vähemalt $\frac{1}{10}$ Asemikkude Kogu koosseisust. Liidu tegevuse lõpetamise otsust võib teha Asemikkude Kogu, kui on koos vähemalt $\frac{1}{5}$ Asemikkude Kogu koosseisust.

Ei tule määratud ajaks kokku tarvilikku arvu Asemikkude Kogu koosseisust, võib vähemalt tund aega hiljem pidada sama päevakorraga ja samas kohas teistkordse koosoleku, mis on otsusvõimne koosolijate arvust olenemata. Teistkordse koosoleku pidamise võimalus märgitakse koosoleku kutsetel.

Asemikkude Kogu igal koosseisulisel osavõtjal on ainult üks hääl, kuigi tal on mitu volitust.

Käesoleva numbri raamatukogundusse puutuvad kirjutised on korraldanud E. Raamatukoguhoidjate Ühing.

Balti riikide raamatukoguhoidjate I konverentsi tulemusi.

Eesti raamatukoguhoidjail oli tänavu võimalus viibida juba teist korda külas oma naabrite — läti kolleegide — juures. Esimene sõit sinna toimus 1924. aastal, et tutvuda naabrite raamatukogundusega ja raamatukogunduse tegelastega. On ju Läti nii kultuur-

ja Leedu raamatukoguhoidjate perioodiliste konverentside möte. Teadagi võeti konverentsi möte nii meie kui ka leedulaste poolt heakskiitvalt vastu, seda enam, et konverents oli ette nähtud Riias, kus peale konverentsi töö raamatukoguhoidjail oli võimalus kokku

Eesti-Läti raamatukoguhoidjate kongress Riias.

poliitiliselt üldse kui ka raamatukogunduse suhtes meist kaugel pees. Vaatame kas või nende bibliograafilisi töid, kus peale raamatute bibliograafia on ilmunud iga-aastasi bibliograafiaid ajakirjade ja ajalehtede sisust. Ja kõik see on tehtud eranditult Läti omariikluse ajal, milleks on leitud ainelisi võimalusi, avaldatud suurt tahet ja tehtud tööd.

Seal on raamatukoguhoidjad organiseerinud juba enne meid ning seal on tekkinud naaberriikidega koostöö möte — Läti, Eesti

puutuda sealsete tegelastega ja näha tege-likku tööd raamatukogudes, mis meile oli õpetuseks ja äratuseks.

Nii toimuski esimene konverents 12.—14. oktoobrini Riias. Iga riik oli esindatud 6 esindajaga. Eestist viibisid esindajaina konverentsil Fr. Puksov, R. Antik, H. Mugasto, M. Pukits, L. Ploompuu ja J. Saar. Peale nende viibis konverentsil Eestist veel 12 raamatukoguhoidjat E. Raamatukoguh. Ühingu poolt korraldatud ekskursioonina.

Esimese konverentsi mõte oli:

1) anda ülevaade raamatukogunduse seisukorrast;

2) lahendada üleskerkinud ühised küsimused ja

3) luua koostöö organ.

Selles mõttes oli üks päev täieliselt pühendatud sääraseile ettekandele, nagu: riigi- ja teaduslikud raamatukogud Lätis (referent riigiraamatukogu dir. Stumbergs); kommunaal-raamatukogud Lätis (referent V. Caune); kultuurfondi raamatukogud Lätis (ref. Apsed); raamatukogude ja raamatukoguhoidjate seisukord Eestis (ref. F. Puksov ja H. Mugasto); raamatukogundus Leedus (ref. prof. Berschiska ja A. Ruschankovas).

Vastastikuse koostöö küsimustest oleks ära märkida: vastastikune laenutamine ja vahetamine (ref. F. Puksov ja A. Pavars); bibliograafia ühtlustamine (ref. R. Antik ja V. Caune); inkunaablite kirjeldamine Lätis, Eestis ja Leedus (ref. dr. Busch); alalise Balti riikide vahelise raamatukoguhoidjate ühingu te keskbüroo ellukutsumine ja ühise ajakirja väljaandmine (R. Antiku ettep.).

Peale nimetatute olid veel ettekanded: prof. A. Spekkelt — ladinakeelne kirjandus XVI sajandil Liivimaal; M. Pukitsalt — Läti ja Leedu kokkupuuted eestlastega ja tõlked eesti keeles (teine sarnane referaat, eesti kirjanduse mõju läti ja leedu kirjandusele, jäi pidamata) ja A. Pavarsilt — sunnieksemplaridest.

Töö tulemustest laseme kõnelda vastuvõetud resolutsioonidel.

Raamatukoguhoidjate õiguslikus ja majanduslikus küsimuses võeti vastu resolutsioon:

Raamatukogundusliku töö intensiivsuse tõstmiseks ja silmas pidades raamatukoguhoidjate tööd rahvahariduse tõstmiseks tuleks raamatukoguhoidjatele maksa palka aluseil, mis ette nähtud õpetajaile.

Vastastikuse laenutamise ja vahetamise asjus:

1) kuna raamatukogude erinevate kasutamismääruste järgi raamatute vastastikune laenutamine on väga raskendatud, peaks vastastikune trükiteoste ja käsikirjade laenutamine sündima ühiseil aluseil Eesti, Läti ja Leedu vahel;

2) haruldusi võib laenutada vaid kindlaks määratud raamatukogudesse, kes hoolitseksid teose korraldiku hoidmise ja tagasisaatmise eest. Sääraste raamatukogude nimestik iga riigi kohta tuleb määrata kindlaks;

3) vastastikune laenutamine sündigu otse raamatukogust raamatukogusse, saatkondade j. t. vahetalitusest;

4) igas riigis peab olema keskkoh, kõige soovitavamalt mõni tuntuim raamatukogu, mille kaudu peab sündima riiklike ja riigi kuulunud väljaannete vahetamine;

5) on soovitatav, et kõigi vahetamiseks määratud väljaannete jaoks iga maa kohta koostataks ja antaks välja iga-aastasi nimestikke;

6) konverents pöörab rahvusvahel. raamatukoguhoidjate liidu poole ettepanekuga viia ellu Rooma ülemaailmal. raamatukoguh. kongressi resolutsioon vastastikuse laenutamise asjus nende suuremate raamatukogude vahel, kelle esindajad kongressi otsuse võtsid vastu.

Bibliograafia ühtlustamise alal:

1) Konverents peab soovitavaks bibliograafiliste tööde ühtlustamise nii üksikriikides kui ka vastastikuse ühtlustamise läbi;

2) ühtlustamiskavade koostamine anda toimkonnale, milles oleksid esindatud Eesti, Läti ja Leedu.

Keskkohta loomise asjus: Et käesoleval konverentsil algatatud mõtteid arendada edasi ja viia ellu ning et edaspidiseks koostöökse oleks kindel keskkoh, selleks moodustada Balti riikide raamatukoguhoidjate ühingu te keskbüroo, milles oleksid esindatud Eesti, Läti ja Leedu, igaüks kahe esindajaga.

Ühise ajakirja küsimuses: 1) Tunnistada Eesti, Läti ja Leedu raamatukoguhoidjate ühise ajakirja väljaandmine soovitavaks;

2) erimaade ühingu peaksid andma kindla lubaduse teatud arvu eksemplaride müümiseks;

3) anda küsimus büroole, kes kaaluks väljaandmise võimalusi, ilmumise tihedust jne.

Resolutsioonide vastuvõtmise järele andis E. Raamatukoguhoidjate Ühingu esimees F. Puksov edasi ühingu kutse järgmiseks konverentsiks tulla kokku Tartu. Aeg jäi esialgu lahtiseks, kuna pole veel kujunenud päris kindlaks rahvusvahelise raamatukoguhoidjate konverentsi ja kongressi aeg, ja soovitatav on, et Balti raamatukoguhoidjate konverents oleks enne rahvusvahelisi, et ka ühtlasi seal kõne alla tulevaid küsimusi enne omavahel arutada.

Ülevaadet konverentsi tööst ja tulemustest lõpetades ei saa jätta nimetamata läti kolleegide head korraldust ja suurepäraseid küllalislakket vastuvõttu.

R. A.

Avalikus raamatukogus raamatuid otsimas.

Juhtumeid vähemais raamatukogudes.

Matkan ringi, ühes-teises kohas peatudes. Vaba aja veedan avalikes raamatukogudes. Olen parajasti ühes suvituslinnas, tahan lugeda E. Vilde „Mäeküla piimameest“. Astun raamatukogusse ja sirvin ilukirjanduse nimestikku. Küsin raamatukoguhoidjalt, vahest teab ta seda raamatut ja saab mulle kohe anda, kuid kahjuks pole ta selles teadlik, kas raamat üldse on kogus olemas. Algan uuesti kataloogist otsimist ja sirvin lehekülgi tüdimuseni (ilukirjandust on üle tuhande numbriga ja vihkkataloogi sisse kirjutatud rida-realt, nii tuleb pingutatult lugeda, et mitte vahele jätta). Olen jõudnud viimse reani, selgub — raamatut polegi kogus.

Süsteemaatiline (liigi-) kataloog peab soodustama raamatu leidmist, selleks on tähtis iga osakonna juures autorite tähestikuline järjestus. Et täpset tähestikulist järjestust võib teostada ainult kaart-kataloogi juures, kus kõik ühe autori tööd (kuigi need on muretses mitmel ajal) paigutatakse üksteisele järgnevalt pealkirja tähestikulises järjestuses, siis tuleb leppida vihkkataloogi juures ainult ligikaudse tähestikulise järjestusega. Kuid harilikult, ja ka üldtähendatud kogus, on toimitud hasomini määruste kohaselt (§ 1, p. 5), milles öeldakse, et raamatud vihkkataloogi kirjutatakse sisse nende soetamise järjekorras. Selle järgi tuleb küll teatud raamatu otsimiseks ja leidmiseks „läbi lugeda“ terve kataloog, sest lugeja ei tea ometi aimata raamatu soetamisega ega arvata, kas raamat on sisse kantud kataloogi alg- või lõpposas. Et tähestikulist järjestust pole arvestatud, siis on siin tegu koha- ja süsteemaatilise kataloogi mõiste vahetusega. Kui meie raamatud selles järjekorras vihku kirjutame või ka kaart-kataloogi koostame, nagu nad on soetatud ja riulile asetatud, siis saame koha-kataloogi (väga tarviline raamatukogu inventeerimisel). Süsteemaatilise kataloogi põhimõtete kohaselt tuleb teostada tähestikuline järjestus ja seda saab vihknimestikkude juures vähemalt ligikaudselt järgmiselt: iga liigi kaustik tuleb jagada osadeks, iga tähe jaoks vastav arv lehekülgi, nende tähtede jaoks, milledega algab rohkem autori nimesid, näit. k, m, t, v jne., tuleb jätta enam lehti. Nüüd tuleb lehtede lääred astmeliselt ära lõigata ja vastavalt tähed kleepida astmete nurkadesse (nagu sageli kontoriraamatuil). Võib ka esilehele märkida sisukorra, missuguselt

leheküljelt iga täht algab, sest hasomini vormide järgi kaustikuil on väga raske teostada äärte lõikeid. Kui ma otsisin näit. Vilde „Mäeküla piimameest“, siis oleks mul säärase vihknimestiku juures olnud tarvis läbi vaadata ainult v-täht, kuid see on ometi üks 23-dik kogu nimestikust. Kuigi ka selles kõik Vilde teosed ei ole üheskoos, nagu kaart-kataloogi juures, siiski on teatud raamatu otsimine ja leidmine suuresti kergendatud. Samuti oleks soovitatav, et raamatuid ei kirjutataks kaustikusse igale reale, vaid et iga sissekirjutatud raamatu vahele jäetaks vähemalt 1—2 rida vabaks, see annab valimise juures ülevaatlilikuma pildi. Nii tuleb teha iga liigi vihknimestikuga.

Soovin teises kogus „Eesti Kirjanduse“ kuukirja. Leian üldosakonnast (1) küll viimased aastakäigud, sest need on nimestiku lõpus, kuid varemate aastakäikude leidmiseks pean jälle terve üldosakonna „läbi lugema“. Kuid sellega ei lõpe veel kõik, muist on kantud keele, kirjandusteaduse ja kunsti (4) osakonda, kuid — ehk on mõni aastakäik veel kuski mujal! Mitu liigitajat, iga tööjõud teeb isemoodi, nüüd lugeja siis varustagu end teadmisega, et teatud raamatu otsimiseks ja leidmiseks kõik kümme vihku läbi vaataks. Kas säärane liigitamine ei osutu koguni tarbeks! Tuleks hoolega jälgida, et ühesisulisel raamatud pandaks ka ühte osakonda. Harilikult leiad aga nii, et Tuglase „Teekond Hispaania“ on ilukirjanduse (0), kuid sama autori „Teekond Põhja-Afrika“ on maateaduse (7) osakonnas. Loomulikult peaksid minema need mõlemad siis juba viimasesse.

Siis on mitmeviisiline raamatute nummerdamine. Üldnimestikus saab iga ane, iga eksemplar uue numbriga. Ajakirjadest tuleb sissekandmisele terve aastakäik korraga, mitte iga üksik number. Kuid järjenumbril liigis tuleb ühe ajakirja aastakäikudel ja ühe kirjaniku kogutud teoste andel sama (üksikteosed saavad muidugi liigis igaüks oma järjenumbriga). Kui näiteks „Eesti Kirjanduse“ esimene eksemplar, mis on tulnud raamatukogusse, on saanud üldosakonnas järjenumbriks 27, siis tuleb kõikidele aastakäikudele jätta järjenumbriks 27, kuid juure tuleb lisada, mitmes aastakäik: 1.27—1, 1.27—2, 1.27—3 ... 1.27—23 (mõttekriipsu taga olev number tähendab aastakäiku). Samuti tuleb toimida ko-

gutud teostega, näit. Eduard Vilde „Kogutud teosed“. Ütleme, et esimene anne on saanud liigi numbriks 0.32—1, siis märgitakse järgmised anded 0.32—2, 0.32—3... 0.32—24 jne. Kui juba ühe kirjaniku teosed on kogutult välja antud, siis ei tohiks neid ka raamatukogus laiali pillata, üks ühele, teine teisele riulile, vaid sel on suur praktiline tähendus, et nad oleksid koos (ei pruugi sugugi arvata, et siis peaksid neist kogutud teostest olema kõik anded). Liigi järjenumbr kirjutatakse tiitellehe esiküljele, üldnimestiku number märgitakse tiitellehe tagumisele küljele, ühes raamatukogu pitsatiga. Raamatusse tuleb pitsat lüüa kindlaile lehekülgedele, teksti algusesse, siis vähemate raamatute juures 29 või suuremate raamatute juures 51, edasi 101, 201, 301 jne. ning viimsele leheküljele (kui raamat peaks ära varastatama ja pitsat välja lõigatama, siis saab selle järgi kindlaks teha, et see on raamatukogu raamat). Iga raamatukogu võib endale ka ise valida kindlad leheküljed, kuhu ta pitsati lööb.

Küsimust, et ühesisulisi raamatuid ei pillataks laiali mitmesse osakonda, ma juba ühildalt puudutasin. Nüüd tuleks aga küsida, kuidas toimida siis, kui raamat ei kuulu ühesegi kindlasse osakonda. Raamatukoguhoidja peab siin asetama küsimuse: millisest osakonnast enamus lugejaid otsiks seda raamatut? Kui ta on jõudnud selgusele (tutvudes ise raamatu sisuga lähemalt), teatud liigi (osakonna) numbri raamatule märkinud ja vastavasse kataloogi (nimestikku) sisse kannud, siis võib kasutada veel säärast võimalust, et sama raamat kantakse sisse ka teistesse osakondadesse, kuhu see sisult veel kuulub. Lugeja seisukohast pole tähtis, missugust liiginumbrit raamat kannab, vaid tähtis on, et ta vastavast osakonnast ka selle otsitud raamatu leiaks. Number on ainult selleks, et raamatukoguhoidja selle riulilt saaks kätte (ideaalne oleks muidugi, kui polekski numbreid, vaid raamatud oleksid seatud igas osakonnas tähestikuliselt), kuid süstemaatiline kataloog on lugejate jaoks ja temale peab kergendama raamatu leidmise. Võtame näit. Kurvitsa „Haridustegelase käsiraamatu“. Et see oma sihilt läheb mõtte-, kasvatus- ja usuteaduskonda (2), on selge, kuid sisu järgi võib seda otsida ka ühiskonna ja õigusteaduse (3) osakonnast, sest ta sisaldab vaid seadusi. Nii peaks selle kandma mõlemasse osakonnasse, numbriks jääb muidugi see, mis me märkisime raamatu tiitellehele.

Olen jälle ühes avalikus raamatukogus. Soovin lugeda Flauberi „Kolm lugu“. Võtan ilukirjanduse (0) kataloogi, otsin ja loen selle

otsast lõpuni läbi, sest pole jällegi mingit tähestikulist järjekorda. Kahjuks ei leia ma seda üldse sellest vihikust. Küsin raamatukoguhoidjalt — tema nagu oleks näinud säärast raamatut! Otsime nüüd juba kõik osakonnad läbi, lõppeks võtan ka lastekirjanduse (9) osakonna nimestiku. Leian sealt! Kuid palju rohkem veel, sinna on sisse kantud ka Chateaubriand'i „Atala“, Sillanpää „Vaga viletsus“, mis kuuluvad ilukirjanduse (0) osakonda, samuti Kärneri „Edda“ (kuulub 7. osakonda), Foersteri „Elujuht“ (2), Tammani „Jüri Vilms“ (8), Raudsepa „Sentimetanlism“ (4) jne. Nii on kõik raamatud, mis kuidagi kannavad noorsoo kirjavara seeria nimetust, pandud lastekirjanduse alla (Org'i noorsoo kirjastus, E. Kirjanduse Seltsi noorsoo seeria). Lugejail on tõesti võimatu selle pealt tulla, et sääraseid raamatuid otsida lastekirjanduse osakonnast. Tegelikult on siin mindud koguni absurdsuseni, sest missugune laps saab aru Flauberti „Kolmest loost“?! Ja teispoolt, selle järgi koostatakse aruandeid ja tehakse statistikat, et nii ja nii palju on lastekirjandust jne.! Lastekirjanduse all tuleb mõelda raamatuid, mis on määratud alaealistele, väikestele jõngermanidele, aga mitte keskkooliaalistele noortele, milliseid raamatuid loetakse ka vanul päevil.

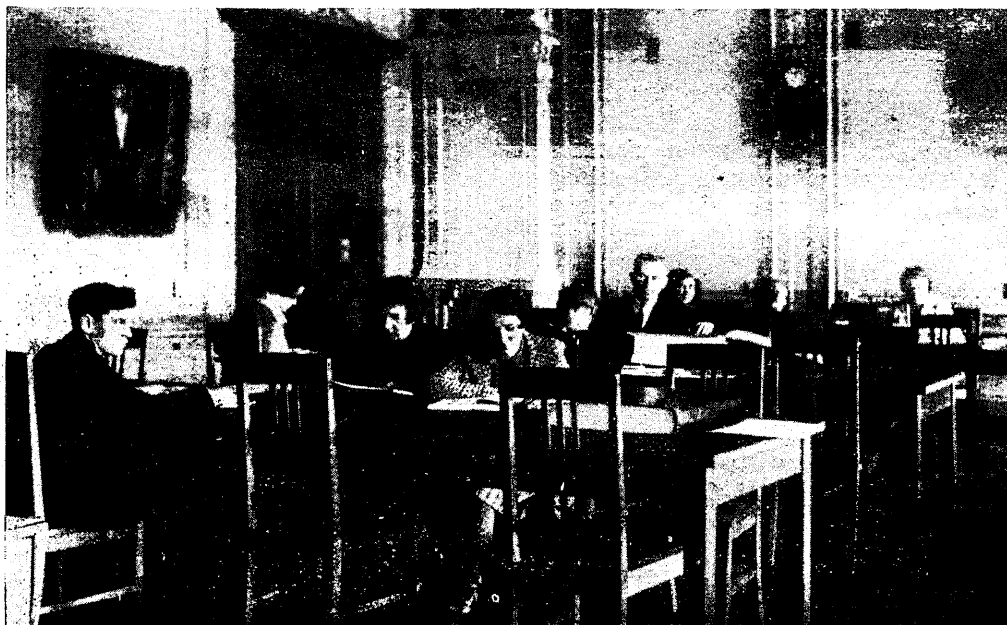
Mõnes seltsi raamatukogus on viisiks ilukirjandusest eraldada näitekirjandus ning seda hoida näitegrupi kasutamiseks. See on täiesti vastuvõtmatu põhimõte. Kui raamatukogu on juba avalike raamatukogude võrgus, siis olgu ka kõik kogus olevad raamatud igauhele vabalt kasutada. Ja lõppeks, kas maaoludes on üldse mõeldav, et mängitakse Shaw „Inimene ja üliinimene“, Hauptmanni „Kangrud“, d'Annunzio „Surnud linn“, Shakespeare'i „Suveöö unenägu“, Goethe „Egmont“ jne.? Need on vaid lugemiseks. Nii on ka terve rea eesti autorite näidenditega. Näitegrupp võib ju endale laenata raamatukogust raamatuid kasutamiseks, kui ei taheta uuesti teost soetada.

Peatun veel ühe seiga juures. Oleks väga soovitatav, kui raamatukogudes süstemaatilise kataloogi kõrval oleks veel tähestik- (autori-) kataloog, milles raamatud oleksid loeteldud kirjaniku nime või selle puudumisel pealkirja esimese sõna järgi tähestikulisest järjestuses, raamatu sisu arvestamata. See vastaks kohe küsimusele, kas teatud autor, teatud autori töö jne. on kogus olemas (süstemaatilise kataloogi ülesanne on näidata, millised raamatud teatud alal on olemas). Kui ma esmalt kirjeldasin juhtumeid, kus teatavate raamatute olemasolu kindlakstegemiseks pöördusin raamatukoguhoidjate poole ja nad mulle

mingit vastust ei saanud anda, siis olgu siin juhitud tähelepanu sellele, et säärase küsimuste lahendust võimaldab ainult tähestik-kataloog. See peab aga olema tingimata kaart-kataloog, sest siin on tähtis täpne tähestikuline järjestus. Nii nagu üldnimestikus saab iga eksemplar, iga ane oma numbri, nii saab tähestik-kataloogi juures iga teos oma kaardi. See on tähtis selleks, et siis, kui mõni köide raamatukogust kõrvaldatakse või teise kogusse üle viiakse, saab kaardi kataloogist välja võtta. Sel kataloogil on suur tähtsus ka uute raamatute muretsemise ja liigitamise juures. Kui meil raama-

se tulnud. Ei tuleks siis ka sääraseid eksitusi, et üks teos, kui ta on mitmes eksemplaris, pannakse osakonnas (liigis) erinumbrite alla. Järjenumbr liigis peab olema ühe teose kõigil eksemplaridel sama (tiitellehele numbri peale võib märkida 1 eks., 2 eks. jne.). Üldnimestiku number tuleb muidugi igal eksemplaril uus.

Tähestik-kataloog olgu tarvitamiseks ja kontrollimiseks kõigepealt raamatukoguhoidjale ja ainult erakordseil juhtudel lugejaile, sest kui tarvitada hasomini kaarte, siis saab neid ainult lahtiselt kastidesse paigutada ning selle juures võib harilik publik neid kergesti

E. R. M. Arhiivraamatukogu lugemissaal.

Pilt E. Haridusliidu valguspiltide seeriast „Kirja ja raamatu ajalugu ja raamatukogud“.

tute ostmise juures on kahtlane teatud raamatu kogus olemine või teatud autori teoste kohta on tarvis ülevaadet, siis saame seda näha otsekohe tähestik-kataloogist, vastasel korral peaksime kõik liiginimestikud läbi vaatama, mis aga on väga raske teostada. Siis ei tuleks ette ka sääraseid nähteid, et mõnd vähem tähtsat raamatut on muretsetud 3—4 eksemplari, kuid väärtkirjandust on ainult ühes eksemplaris või puudub üldse. Säärane olukord tekib just sellest, et pole nimestikku, mis annaks ülevaate raamatukogus olevaist raamatuist. Samuti saame selle kataloogi järgi pidada kontrolli, et kogutud teosed ja ajakirjade aastakäigud saavad sama järjenumbr liigis, sest sealt näeme, milline number on pandud esimesele köitele, mis raamatukogus-

ühest kohast teise tõsta ja järjekorra segi paisata.

Mul on südamel teisigi seiku, mis võiksin tuua ette ja paluda asjaosalisi sellele juhtida tähelepanu, kuid seekord tuleb lõpetada. Ainult märgin veel: mulle laenutatakse M. Underi „Rõõm ühest ilusast päevast“. Võtsin ta selleks, et vaadata ja nautida E. Viiraldi ilusat, graafiliselt peenemaiselist kaant, kuid minu üllatuseks polnud seda olemas. Kõitmise juures on see kõrvaldatud. Milline arusaamatus! Underi luuletised ja Viiraldi joonistised on kunstiväärtuslikust seisukohast täiesti võrdsed. Siit järgnegu, et kunstnike valmistatud kaaned tuleb ka kõitmise juures alale jätta, sest need arendavad ühtlasi lugejate kunstimeelt. H. Muga s t o.

Rahvusvaheline raamatukoguhoidjate konverents

Stokholmis 20.—22. augustini 1930.

1927. a. sügisel inglise raamatukoguhoidjate ühingu 50. aastapäeva pidustustel, mil hulk raamatukoguhoidjate ühingute esindajaid mitmest riigist koos oli, võeti muuhulgas vastu resolutsioon (n. n. Edinburghi resolutsioon) ülemaailmalise raamatukoguhoidjate ühingute liidu ellukutsumise asjus. Ühtlasi valiti ka kohe asja organiseerimiseks komitee. Viimase ülesandeks jäi raamatukoguhoidjate kongressi kokkukutsumine 1929. või 1930. aastal ja liidu organiseerimine ning selle täiskogu või konverentsi kokkukutsumine.

Esimene konverents peeti ära 1928. a. kevadel Roomas. Juba oli 15 rahvust astunud liitu. Samal konverentsil tegi Itaalia riigivallitsus ettepaneku järgmisel aastal pidada Roomas ka ülemaailmaline kongress. Kongress oligi seal 1929. a. juunis, mis kujunes ootamatult suureks — 1300 osavõtjaga 30 riigist.

Veel teine konverents 1929. aastal ja liit oli organiseerimisajajärgust läbi. Praegu ulatub rahvuste arv, kes liitu kuuluvad, 27 peale.

Käesoleva aasta 20.—22. augustini peeti Stokholmis liidu III konverentsi, kus oli esindatud 21 riiki 24 ühinguga. Esimest korda võttis liidu konverentsist osa ka eesti raamatukoguhoidjate ühing oma esindaja kaudu, kuigi ühing juba 1928. aastast liitu kuulub. See oli täieline töökongress õige mitmekesiste ja laiaulatuslike küsimustega, mis kasvanud välja liidust endast, samuti ka küsimustega, mis 1929. a. kongress soovitas võtta liidus kaalumiseks ja lahendamiseks.

Konverentsi avas Rootsi riigipäeva hoonel liidu esimees J. Collijn (Rootsi kuningl. rmtk. direktor), kes valiti ka juhatajaks. Oma avakõnes tähendas hra Collijn muuseas: raamatukoguhoidjate töö on esiletõstatavaim ja tähtsaim vaimsete tööde seas. Raamatukoguhoidjad on need, kelle hoole all on suured raamatute ja käsikirjade kogud, hinnalised ja haruldased, mis on kultuurielu edasikandjad. Raamatukoguhoidja peab olema õige mitmekesiste teadmistega, ta peab olema spetsialistentsüklopedist. Raamatukoguhoidja on see, kes näitab ja soovib suurele hulgale publikule raamatuid, — ta peab olema teadlik nende sisust. See suur töö nõuab aga lähedast kontakti raamatukoguhoidjate eneste kui ka raamatukogude vahel. Meie organisatsiooni töö, olgugi alles noor, on leidnud hindamist

Rahvasteliidu vaimse koostöö organeis ning sealt poolt on avaldatud soovi astuda kõige intiimsemasse vahetunde liiduga. Sellest koostöö tahtest kõneleb kõige selgemat keelt Rahvasteliidu vaimse koostöö organisatsioonide esindajate siinolek Genfist ja Pariisist, nagu: prof. Oprescou (vaimse koostöö komisjoni sekretär), prof. de Vos van Seenwijk (vaimse koostöö instituudi juhataja Pariisis), dr. Godet (Rahvasteliidu bibliograafia komisjoni liige), dr. Sevensma (Rahvasteliidu raamatukogu juhat.) ja tema assistent dr. Breicha-Vautnier.

Rootsi valitsuse nimel tervitas riigisekretär Knös.

Pärast avamist kanti ette aruanne ja eelarve, mis heaks kiideti, ja asuti liidu põhikirja juure, mida Rootsi rmtk. ühing soovitas laiendada, nii et liitu peale raamatukoguhoidjate ühingute võiksid kuuluda veel bibliofiilide ühingud. Konverentsi asus selle ettepaneku suhtes teisel seisukohal, leides, et need kaks ühingat on ikkagi eriülesannetega ja et bibliofiil, kui ta on tegev raamatukogunduse alal, võib kuuluda raamatukoguhoidjate ühingusse ja selle kaudu ka liitu.

Järgnesid mitmesuguste alamkomisjonide aruanded ja ettepanekud, millest allpool olulisemat.

Raamatukoguhoidjate vahetamisest (aruandja Bishopi konverentsil mitte viibimisel kandis aruande ette Boegle): Liit leidku võimalusi ja teid raamatukoguhoidjate, samuti ka raamatukogundust õppijate üliõpilaste ja õpetajate-professorite vastastikuseks vahetamiseks. Selleks astugu liit ühendusse mitmesuguste rahvuslike ühingute ja asutistega ning rahvasteliidu vaimse koostöö komisjoniga ja instituudiga, et luua fond kingitustest ja määratud summadest.

Raamatukoguhoidjate ettevalmistamisest (aruandja Henriot): Riikides, kus seni veel raamatukoguhoidjate koolid puuduvad, tuleb need asutada. Raamatukoguhoidja kutse annab rmtk. kool või sellele vastav asutis. Kui kool mõnes riigis puudub, tuleb sealt raamatukoguhoidjail võimaldada välispool saada eriharidust. Soovitav oleks õppida ameerika raamatukoguhoidjate ühingu poolt Pariisis ülalpeetavas rahvusvahelises raamatukoguhoidjate koolis.

Raamatute statistika ühtlustamiseks (aruandja Muszkovski) soovitatatakse astuda ühendusse kõigi riikide raamatukogudega, bibliograafide ja kirjastajatega, kes teoreetiliselt

või praktiliselt tegelevad trükitoodete statistika küsimusega, et luua ühtlustatud meetod.

Otsustati pöörduda Rahvasteliidu vaimse koostöö komisjoni poole, et see võtaks kaalumisele lepingu põhialused, mis kõigile maa-tele, ka neile, kes ei ole Brüsseli kokkuleppe, oleks vastuvõetav, kelle asjaks oleks rahvuslike kohtade sisseseadmine organisatsioonidele ja rahvusvahelise kirjanduslike ja teaduslike väljaannete vahetuse korraldamine.

Ka kanti ette alamkomisjoni poolt koostatud kava ühtlaste kataloogimis- ja bibliograafiliste reeglite jaoks. Et see küsimus on laiaulatuslik ja puudutab õige lähedalt kõiki raamatukogusid j. t., siis otsustati lasta kava paljundada ja saata üksikühinguile arvamiste avaldamiseks ja paranduste ning täienduste tegemiseks.

Samuti liikati edasi ka väljaannete vahetamise ja vastastikuse laenutamise küsimus, et anda enne võimalus ühinguil koostatud kava tutvuda.

Kaaluti ka Rahvasteliidu bibliograafia komisjoni poolt väljaantavat paremate teoste nimestikku. Leiti, et see on väga piiratud ja et sinna on raske teha valikut. Näiteks on seal esindatud Norra 10 teosega, Soome 10, Eesti 5, Ameerika 40 teosega jne. Teiselt poolt tuuakse aga ette, et piiratud arv garanteerib, et teosed, mis võetud nimestikku, on ka kõige paremad. Lõpuks jäädi senise ulatuse juure.

Edasi otsustati järgmine konverents pida Inglismaal (Oxfordis või Cambridges) ja II ülemaailmaline kongress Ameerikas (Chicago) 1933. aastal.

Kahtlemata on kongressi kohaks Ameerika kõige soodsam õppimise ja vaatamise seisukohalt oma hästikorraldatud nii suurte kui ka vähemate kogudega, oma raamatukoguhoidjate koolidega ning suure hulga heade spetsialistidega. Mis puutub aga kongressi kättesaadavusse, siis on see raskendatud. Nii peavad vist nii mõnedki riigid osavõtust loobuma.

Konverentsi ajal olid mitmed koosviibimised. Stokholmis olid need korraldatud Stokholmi linnapea poolt ja konverentsi korraldava komitee poolt.

Konverentsi lõpul olid tutvumiskäigud raamatukogudesse. Üks päev oli pühendatud täieliselt Upsalale ja sealsele kuulsale ülikooli raamatukogule.

Eriti rahvaraamatukogude alal oleks Rootsis meie raamatukoguhoidjail nii mõndki õppida. Kahju ainult, et Rootsi on liig kallis maa, mis ei võimalda meie raamatukoguhoidjail seal viibida kauemat aega. Kuid mitte ükski raamatukoguhoidjaile ei paku Rootsi huvi, vaid ta peaks huvitama ka meie raamatukogude ülalpidajaid ja juhtivaid asutisi ja organeid.

R. A.

Miks vajame Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu?

Tihti võib tekkida küsimus, kas meil Eestis, kus suuremate raamatukogude arv on väike ja sellega kutselisi raamatukoguhoidjaid mitte palju, on tarviline raamatukoguhoidjate liitumine ühiste huvide kaitseks ja ühiste eesmärkide läbiviimiseks. Väidetakse, et meil nii-kui-nii olevat tekkinud erialalisi kutseühinguid suuremal määral, kuna vajadus nende järgi puuduvat.

Siinjuures tuleb aga toonitada, et üldsuse huvi meil raamatukogude ja raamatukogunduse vastu on võrdlemisi nõrk. Et nüüd leida laiemate hulkade poolehoidu ja osavõttu, see on E. R. Ühingu üheks tähtsamaks ülesandeks. Ta eesmärgiks on ka meil panna maksma üldtunnustatud tõde, et raamatukogu on vabaharidustöös rahva kultuurilise tasapinna tõstmisel tähtsaimaid tegureid. Kooli järglasena harib ta kodanikku ja muretseb

talle sellist kirjandust, mis aitab lahendada eluvõitluses kerkinud raskusi kui ka võimaldab end täiendada oma erialal. Pole siis ime, kui kõige arenenumais mais, näit. Daanis, on ka kõige laiem ja korraldatum rahvaraamatukogude võrk.

Ühingu eesmärgiks on veel selgitada asjaolu, et raamatukoguhoidjaks ei saa olla iga isik, kes oskab kirjutada ja lugeda. Me küll nõuame igal kutsealal oskust ja vilumust, olgu see siis kooliõpetaja, rätsep või mõni teine „ametmees“. Miks usaldame aga siiski oma vaimuharimise isiku hoole, kes oskamatuse tõttu raamatukogust loob raamatute „virnad“? Ka raamatukoguhoidjalt on nõutavad erilised kogemused ja oskused.

Kuid ei tohi unustada veel erilist momenti, mis E. R. Ühingu vajadust rõhufab, see on raamatukogundust juhtiva riikliku

keskkorralduse puudumine meil Eestis, kuna välismail neid ülesandeid täidavad raamatukogu komisjonid ja bürood.

Neil ettefoodud põhjustel asutatigi 1923. a. Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing selleks, et edendada esijoones raamatukogundust seni, kui luuakse riiklik keskkoh, võimaldada kutseharidust raamatukoguhoidjaile lühiajaliste kursuste kaudu seni, kui raamatukoguhoidjate kool veel puudub, ja et koondada peamiselt maa-raamatukoguhoidjaid, viimastes aga äratada huvi raamatukogundusega seotud küsimustes ühingu poolt korraldatavatel kongressidel ja raamatukogupäevadel. Asutatud büroo kaudu katsub ühing olla abiks hoidjaile raskeis probleemides ja lõpuks eriajakirjas

„Raamatukogu“, millest 2 numbrit on ilmunud, lahendab ta põlevamaid päevaküsimusi meie kiiresti areneva raamatukogude võrgu moodustamisel. Viimane sai ametliku tunnustuse alles avalike raamatukogude seaduse jõusseastumisega 1925. a., mida kõigi ta puuduste peale vaatamata siiski tuleb lugeda suursaavutiseks.

Nende ülesannete teostamisel on ühing tegutsenud juba 6 aastat. Kuid tulevik lisab endistele uusi probleeme juure ja see kõik virgutab veel energilisemale tegevusele.

Neil asjaoludel ühinegu meiega ka need ametvennad ja raamatust ja raamatukogudest huvitatud isikuid, kes seni meie ridadest on seisnud eemal. Fr. Puksov.

Tallinna Keskraamatukogu Teated.

I—II aastak. 1929 (nr. 1—5). 1930 (nr. 1—2). Tallinna Keskraamatukogu. Hind 75 senti aastas.

Eesti suurimad raamatukogud asuvad osalt Tartus (üliskooli ja Eesti Rahva Muuseumi raamatukogu), osalt Tallinnas (riigi- ja keskraamatukogu). Neist on seni avaldanud hoiul olevate trükitoodete nimestikke ainult Tallinna raamatukogud, kuna Tartu kogud, mis on määratud kitsamale lugejaskonnale, piirduvad oma tegevuses kirjutatud sedelnimestikega.

Nimetades ainult riigiraamatukogu raamatute nimestikku ja selle lisa, peatun nüüd Tallinna keskraamatukogu trükitud kataloogide juures. Keskraamatukogu, eesti suurim avalik raamatukogu, ei rahulda mitte ainult Tallinna kodanike lugemisjanu, vaid seadusega ettenähtud korras laenuab ta raamatuid koguni üle kogu maa. Sellega tekib eriline vajadus teha teatavaks kõik raamatukogusse hangitud teoste pealkirjad, ja siin ei rahuldaks ainult raamatukogu ruumides kasutatav sedelkataloog.

Säärasest vajadusest väljudes avaldaski keskraamatukogu trükkis 1924. a. „Eestikeelsete raamatute nimekirja“, 1926. a. ilmus „Saksa- ja muukeelsete raamatute nimestik“, 1927. a. „Eestikeelsete raamatute lisanimestik“, 1928. a. venekeelsete raamatute nimestik ja 1929. a. „Täiendusnimestik“. Need

nimestikud loendavad täielikult terve raamatukogu koostise.

Kuid tihti tuntakse huvi eriliselt kõige uuema kirjanduse vastu, kuna aga ülalmainitud nimestikud, ilmudes 1—2-aastase vaheajaga, ei võigi loendada uuemaid hankeid. Ka seda asjaolu on arvestanud keskraamatukogu ja alates oktoobrist 1929. a. ilmuvad „Tallinna Keskraamatukogu Teated“, milles süstemaatiliselt loendatakse 2—3 viimase kuu jooksul raamatukogusse saabunud kirjandus. „Teated“ on kättesaadavad igähele tellimise teel. Ka sisuliselt vastavad „Teated“ kõigiti kasutaja nõudeile.

Peale uute raamatute nimestiku, mis on liigitatud haridusministeeriumi poolt ettenähtud kümnendliigituse kava järgi, arvustatakse ja soovitatakse paremaid teoseid üksik-aladelt, nagu B. Linde: „Mis lugeda eesti ilukirjandusest“ etc., kui ka antakse järelehoone raamatute kasutamisel. Lisaks aasta lõpul autorite register, ja hiljem avaldatakse kokkuvõetuna kolmeaastane täiendusnimestik. Sama põhimõte, mis on maksev Eesti raamatute üldnimestiku koostamisel.

Lõpuks ka tehniliselt on nimestikud koostatud rahuldavalt, ja bibliograafia peanõudeid — järjekindlus, täpsus, trükivigade puudumine — on arvestatud. Küll ei tahaks hästi leppida alajaotustega osakondades keelte järgi, kuid ehk on see avaliku raamatukogu kasutaja seisukohast tarvilik.

K. Puksov.

Avalikud raamatukogud ja raha ressursid.

1930. a. andmete järgi on Eestis 635 aval. raamatukogu (mis kuuluvad ametlikult raamatukogude võrku): Neist on: Tartumaal — 92, Harjum. — 86, Pärnumaal — 71, Järvam. — 61, Võrum. — 61, Viljandim. — 59, Virum. — 52, Saarem. — 42, Läänem. — 37, Valgam. — 27, Petserim. — 17, Saksa kultuuromavalitsusel — 9, Tallinnas — 5, Tartus — 5, Pärnus — 5, Nõmmel — 3, Narvas — 2, Viljandis — 1 (mainimata linnade raamatukogud on arvatud maakondade alla).

1930/31. aasta eelarve järgi on aval. raamatukogude ülalpidamiseks annud omavalitsused —

majanduslikeks kuludeks	kr. 82055,45
raamatute muretsemiseks	kr. 60803,75

Kokku: kr. 142859,20

Riigi poolt on määratud toetust krooni 51706,86 (riigi eelarves on ette nähtud raamatukogunduse peale üldse umbes viis ja pool miljonit senti). Omavalitsuse ja riigi summad kokku teevad 194566,06 krooni.

1. jaan. 1930 oli Eestis 1.114.747 elanikku, nii kulutatakse iga elaniku kohta raamatukogunduse peale umbes 16,5 senti.

Keskmiselt oleks iga aval. raamatukogu eelarve suur 306,40 krooni.

Tegelikult teevad aga suuremate linnade raamatukogu eelarved poole kogu aval. raamatukogude summast. Vaatleksime neid lähemalt:

Linna nimetus	Omavalits. Kr.	Riigilt Kr.	Kokku Kr.
Tallinn — (5 rmtk.)	51796	4707,86	56503,86
Tartu — (5 rmtk.)	24680	1000	25680
Pärnu — (5 rmtk.)	6578	550	7128
Nõmme — (3 rmtk.)	2500	600	3100
Narva — (2 rmtk.)	1647	370	2017
Viljandi — (1 rmtk.)	1400	200	1600
Kokku 21 r.-k.	88601	7427,86	96028,86

Ülejäänud 614 raamatukogule jääb siis omavalitsuse summadest 54258,20 kr. ja riigi summadest 44279 kr., kokku 985,20 kr., s. o. keskmiselt iga raamatuk. peale 1660,48 kr.

Huvitav on jälgida ja võrrelda veel riigi ja omavalitsuse summade vahesid suuremate raamatukogude juures. Avalike raamatukogude seaduse põhjal määratakse Tallinna keskraamatukogule riigi poolt toetust kolm senti iga Tallinna elaniku kohta aastas, teistele av. raamatukogudele määratakse aga toetuseks sama suur summa kui omavalitsus on määranud, kuid mitte üle 200 kr. ühele raamatukogule. Selgub, et selle seaduse põhjal kõige rohkem kannatab Tartu linn, kus kogu eelarvest katab riik ainult 4 prots., kuid Tallinn saab riigilt 9 prots. (samuti saab Tallinna linna keskraamatukogu 1 sündesemplari kõigist ilmunud trükitöist ja sinna antakse ka üle kõik see kirjandus riigi raamatukogust, mida ametasutised oma otsekoheste ülesannete täitmiseks ei vaja). Kõik need asjaolud soodustavad Tallinna keskraamatukogu hoogsat tõusu ja Tartu keskraamatukogu känguminekut, arvestades veel Tartu linna viletsat majanduslikku seisukorda viimasel ajal, mil linnavalitsus ei suuda ega taha pöörda tähelepanu asutisele, mis midagi sisse ei too.

Teiste linnade juures tõusevad riigi toetused: Pärnus — 8 prots., Viljandis — 14 prots., Narvas — 22 protsenti, Nõmmel — 25 prots. ja ülejäänud linnade ja maa raamatukogude juures keskmiselt 83 protsendini.

Siit järgneb, et aval. raamatukogude seadus soodustab väikeste kogude asutamist, raamatukogude arvulist tõusu, kuid sisulisele suurenemisele pannakse punkt peale ja suuremad raamatukogud peavad saama läbi omavalitsuste summadega. H. M.

Eesti raamatute üldnimestik 1924-28.

Kõne all olev nimestik on hulgaliste eesti raamatute nimestike seas esimene bibliograafiline teos. Mis üldse bibliograafia juures on kõige olulisem, see on aine täielikkus, täpsus ja süsteem. — Need nõuded rahuldab teos täieliselt. Kui esimene bibliograafiline katse on see hästi õnnestunud ning koostaja (Tartu ülikooli raamatukogu) ja väljaandja (E. Kirjand. Selts) on annud püsijääva vajalise teose. R. A.

Daani.

Pikkade läbirääkimiste järele leppisid viimaks Daani rahvaraamatukogud kirjestajatega kokku raamatukogudele antava hinnaalanduse asjus. Hinnaalandust, mis juba 1925. aastal oli aiandatud 25—20 prots., alandati veel 5 prots. võrra ja on seega ainult 15 prots. Kirjestajate poolt seni kangekaelselt kaitsitud kitsendust on nüüd ka loobunud (nagu näit. n. ö. 4-kuine ilukirjanduslike uudiste karanteen).

Daani.

Daani haridusminister saatis 14. märtsil s. a. Riigipäevale projekti uuest seadusest riigi poolt toetust saavate raamatukogude kohta, mis pärast asjalikku arutamist täiskogu poolt 15-liikmelisele komisjonile edasi anti.

Berliin.

Pärast seda, kui 12. veebr. 50 rahvuslikku raamatukogu ja muid asutisi oli palutud In-

dex Bibliographicus'i uut väljaannet oma kaastööga toetama, on nüüd ka kõigist tähtsamaist riikidest selleks nõusolekud saabunud, nimelt Egiptusest, Belgiast, Bulgaariast, Tšiilist, Daanist, Danzigist, Saksamaalt, Eeslilt, Soomest, Prantsusmaalt,reekast, Suurbritanniast, Irimaalt, Itaaliast, Kanadast, Lätist, Luksemburgist, Madalmaadest, Norrast, Austriast, Poolast, Portugaaliast, Rumeeniast, Rootsist, Shveitsist, Hispaaniast, Tšehhoslovakkias, Türgimaalt, Ukrainast, Ungarist, Venetsueelast ja Ühisriikidest, seega kokku 32 riigilt. Kaastöötavaile asutistele on saadetud laiaulatuslikud instruksioonid ühes palvega saata materjal Berliini kuni 1. aug., suuremaist ja kaugemaist maadest kuni 1. oktoobrini. Kaks asutist, rahvaraamatukogu Kiievi teaduste akadeemia juures ja Luksemburgi rahvuslik raamatukogu, on oma materjali juba saatnud Berliini peapunkti kasutamiseks.

Raamatukoguhoidjate kursused.

Haridusministeerium,

Tallinn.

Arakiri teadmiseks lra Fr. Puksovile,
üliskooli raamatukogu juhatajale,

Tartu.

Raamatukoguhoidjate kursused.

Mr. Malbone Watson Graham, California University professor, käis läbisõidul Eestisse 1. VII 1930 minu jutul ja soovitas: kui Eestil on tarvidust oma raamatukoguhoidjaid lasta harjutada, siis oleksid selleks sündsad erikursused, mida korraldab Training

School, American Library, 10 rue de l'Elysee, Paris. A. 1926 näit. olid seal kursused 100-le raamatukoguhoidjale, nende hulgas 20 meest Tšehhoslovakkias.

Osavõtmiskulud olevat väga madalad, — vist antakse ka sellekohaseid abirahasid. Lähemaid teateid saaks küsides ülalnimetatud aadressil kas otseteel või vastava Pariisi saatkonna kaudu.

Annan Teile prof. Grahami teated edasi võimalikuks ärakasutamiseks.

O. Kallas,
saadik Londonis.

„Vabaharidustöö“ toimetusele saadetud raamatud ja ajakirjad.

August Jakobson: Joonatan Hingemaa eksirännakud. — Jutustused. Noor-Eesti kirjastus. Hind 4 kr.

Mait Metsanurk: Valge pilv. — Romaan. Noor-Eesti kirjastus. Hind 4 kr.

Elsa Enäjärvi: Vana rõõmus Ingliismaa. Noor-Eesti kirjastus. Hind 4 kr. 50 s.

Oskar Kurvits: 1. Eesti Polk I. Seltsi „Eesti Polk“ kirjastus.

J. Org: Moodne toitlusõpetus I. Autori kirjastus. Hind 1 kr. 35 s.

Akadeemiline Põllumajanduslik Selts 1920—1930. Akadeemilise Põllumajandusliku Seltsi kirjastus.

„Vaba Maa“ Pärnu väljaanne X a. „Vaba Maa“ Pärnu väljaande kirjastus. Hind 35 senti.

Looming — Eesti Kirjanikkude Liidu ajakiri. Ilmunud 9 numbrit.

Eesti Kirjandus — Eesti Kirjanduse Seltsi kuukiri. Ilmunud 10 numbrit.

Kasvatus — kasvatusteaduslik ajakiri. Ilmunud 8 numbrit.

Ajalooline ajakiri — Akadeemilise Ajaloo Seltsi väljaanne. Ilmunud kolm numbrit.

„Olion“ — Illustreeritud kuukiri. Ilmunud 11 numbrit.

Naiste Hääl — Eesti Naisliidu häälekandja. Ilmunud 10 numbrit.

Taluperenaine — Rahvalik kutseajakiri. Ilmunud 10 numbrit.

Ühistegevusleht — Eesti ühistegevlaste häälekandja. Ilmunud 10 numbrit.

Eesti Mets — Metsa- ja jahiasjanduse kuukiri. Ilmunud 10 numbrit.

Eesti Noorte Punane Rist — Eesti Punase Risti väljaanne. Ilmunud 6 numbrit.

Вестник Сельск. хозяйства — Сельско-хозяйственный и кооперативный журнал. Ilmunud 10 numbrit.

Вестник Союза Русских Просветительных и Благотворительных Обществ в Эстонии. Ilmunud 9 numbrit.

Linnad ja alevid — Eesti Linnade Liidu häälekandja. Ilmunud 6 numbrit.

Kindralstaabi raamatukogu laenutamisruum.

Pilt E. Haridusliidu valguspiltide seeriast „Kirja ja raamatu ajalugu ja raamatukogud“.

Eesti Naine — Naiste ja kodude ajakiri.

Eesti Noorus — Noorsoo kultuuri ajakiri. Ilmunud 10 numbrit.

Külvaja — E. Karskusliidu häälekandja. Ilmunud 10 numbrit.

Sõdur — Sõjaasjanduse ajakiri. Ilmunud 46 numbrit.

Eesti Statistika — Riigi Statistika Keskbüroo väljaanne. Ilmunud 11 numbrit.

Loodusevaatleja — Populaarloodusteaduslik ajakiri. Ilmunud 5 numbrit.

Töö ja tervis — Sotsiaalpoliitiline kuukiri. Ilmunud 10 numbrit.

Uus Talu — Rahvalik põllumajanduse ajakiri. Ilmunud 10 numbrit.

Laevandus ja Kalaasjandus — Mere- ja kalaasjanduse ajakiri. Ilmunud 9 numbrit.

Pharmacia — Rohuteaduse, rohuteadusliku botaanika ja keemia kirjakogu ning apteekrikutse häälekandja Eestis. Ilmunud 10 numbrit.

Maaomavalitsus — Eesti Maaomavalitsuste Liidu häälekandja. Ilmunud 17 numbrit.

Harju Maavalitsuse Teataja — Harju maavalitsuse väljaanne. Ilmunud 23 numbrit.

Side — Kutseühinguline ajakiri. Ilmunud 11 numbrit.

Romaan — Ilmunud 23 numbrit.

Kodu — Ilmunud 23 numbrit.

Informoj — de Esperanto-Asocio de Estonio. Ilmunud 10 numbrit.

Töö õppus — Käsitöö pildiajakiri.

Eesti skaut — Eesti skautide maleva ajakiri.

Muusikaleht — Ilmunud 11 numbrit.

Kaubandus-Tööstuskoja Teataja — Kaubandus-tööstuskoja väljaanne. Ilmunud 22 numbrit.

Eesti Kirik — Eesti Evangeel.-Luteri usu Konsistoriumi väljaanne. Ilmunud 45 numbrit.

Protestantline Ilm — Protestantliku ühingu väljaanne. Ilmunud 10 numbrit.

Elukevad — E. B. Kirjandusseltsi väljaanne. Ilmunud 10 numbrit.

Kristlik Kaitsja — Öp. M. Priikaski väljaanne. Ilmunud 11 numbrit.

Ajalehtede kataloog — ETA väljaanne.

Uus Elu — võimalikud lugemised ja kiriklikud teated. Ilmunud 10 numbrit.

Täielik Eesti raamatuturu kataloog.

Lisa I. 1928-1930.

Kui mõne aasta eest (1927. a.) ilmus Kirjastajate ja Raamatukauplejate Ühingu väljaandel „Täielik Eesti raamatuturu kataloog“, siis oli see hädavajaliseks teoseks, kuna meil puudus vanema kirjanduse kohta bibliograafia, mille aset nimet. kataloog osaliselt täitis; teisest küljest oli vajaline teada, millised raamatud veel on turul saadaval.

Nüüd on ilmunud sellele kataloogile lisa I 1928—1930. a. Peale nimestiku, mida on 62 lehek., on lisa lhk. 63—117 autorite register ühiselt 1927. a. kataloogile ja kõne all olevale lisale.

Jättes kõrvale autorite registri, mis 1927. aasta väljaandele nüüd ilmunud ja sellega

nimet. väljaande suure puuduse kõrvaldanud, kuigi alles kolme aasta järele, tekib ometi küsimus lisade kohta (nähtavasti kavatsetakse neid anda edaspidigi), miks tehakse jooksva kirjanduse nimestike alal paralleelset tööd? Ilmub ju jooksva kirjanduse kohta meil sooliidne bibliograafia, mis on palju täielisem ja kuukaupa ilmudes (kuuk. „E. Kirjanduse“ lisa) jõuab palju rütem kätte.

Kas ei oleks võimalik need kaks kataloogi ühendada ja üleliigne jõukulutus rakendada vanemate eesti raamatute bibliograafia koostamiseks ja väljaandmiseks, mida juba kaua oodatud.

R. A.

Haridus- ja sotsiaalministeeriumi korraldus toetuse andmise kohta seltskondlikele organisatsioonidele lühiaegsete kursuste korraldamiseks.

§ 1. Haridus- ja sotsiaalministeerium annab käesoleva korralduse järgi rahalist toetust kursuste korraldamiseks, kui need kursused vastavad järgmistele nõuetele:

- 1) kestavad kolmest päevast kahe kuuni, kusjuures kursuste töötamispäevad võivad tarviduse korral olla lahutatud vahepäevadega;
- 2) töötavad haridus- ja sotsiaalministeeriumi poolt heakskiidetud õppekavade järgi;
- 3) on kohal avalikult välja kuulutatud;
- 4) töötavad vähemalt 15 osavõtjaga, kes on vähemalt 16 aastat vanad;
- 5) on maksuta või maksulised, kuid viimasel puhul maks päeva kohta ei tõuse — üldise ja tehnilise hariduse alal üle 25 sendi, tehnilis-õskuslikul alal — üle 50 sendi.

§ 2. Lühiaegseid kursusi võib pidada

üldise ja tehnilise hariduse alal ning oskuste õpetamiseks.

§ 3. Toetusi üldise ja tehnilise hariduse kursuste korraldamiseks antakse Eesti Haridusliidule, Ülemaa-lisele Eesti Noorsoo Ühendusele, Eesti Karskusliidule, Piirimaade Seltsile ja Vene Haridusseltside Liidule.

Toetusi tehnilise hariduse ja oskuste õpetamise kursuste korraldamiseks antakse: meeskäsitöö kui ka tikanduse ja kudumise alal — Eesti Kodutööstuse Edendamise Keskseltsile, naiskäsitöö, kangakudumise ja kodumajapidamise alal linnades ja alevs Eesti Naisliidule, maal Maanaiste Keskseltsile.

Erandid käesolevas paragraafis tähendatud korras teeb haridus- ja sotsiaalminister.

§ 4. Toetusi antakse paragraaf 3 tähendatud keskorganisatsioonidele kursuste kor-

raldamiseks kas: 1) nende keskorganisatsioonide oma algatusel ja korraldusel või 2) kohapealsete organisatsioonide algatusel ja korraldusel ning 3) nimetatud keskorganisatsiooni kaastegevusel.

Erandina võib haridus- ja sotsiaalminis- ter põhjendatud asjaoludel ja vastava kooli- valitsuse ettepanekul anda toetusi ka otse- selt kohalikele organisatsioonidele kui ka § 3 tähendamata keskorganisatsioonidel.

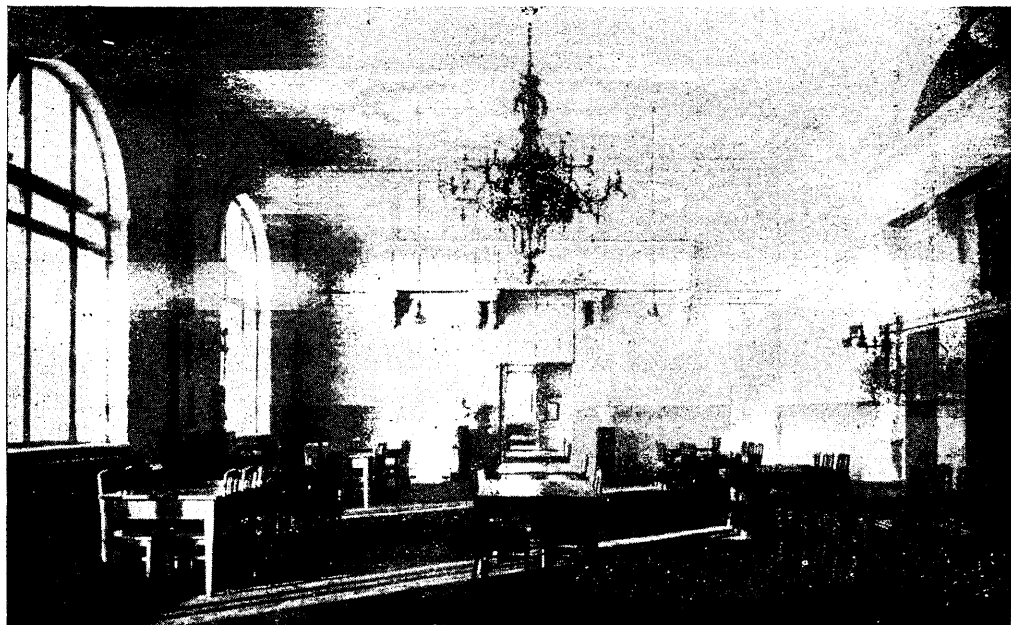
§ 5. Lühiaegsete kursuste korraldami- seks määratavat riigi rahalist toetust võivad toetuse saajad kasutada: õppejõududele tasumaksmiseks, õppeabinõude,

§ 7. Iga eelarve-aasta aluks esitavad p. 3 nimetatud keskorganisatsioonid haridus- ja sotsiaalministeeriumile kava ja eelarve oma tegevuse selle osa kohta, milleks nad soovi- vad toetust.

Toetus määratakse ette kolmes osas: aprillis, oktoobris ja jaanuaris.

Iga eelarve-aasta möödumisel esitab toe- tuse saaja aruande oma tegevusest läinud aasta selles osas, mis sündis riigi toetusel.

§ 8. Haridus- ja sotsiaalministeeriumi määruses lühiaegsete kursuste registreerimi- se kohta (R. T. 60 — 1926) ettenähtud eel- teated ja aruanded lühiaegsist kursustest

Tallinna keskraamatukogu üldine lugemissaal.
Pilt E. Hraidusliidu valguspiltide seeriast „Kirja ja raamatu ajalugu ja raamatukogud“.

seadete ja tööriistade muretsemiseks ning haridus- ja sotsiaalministri erikorraldusel õppejõudude sõiduraha tasumiseks raudteel, lae- vadel ja omnibuseliinidel sõitmisel.

§ 6. Riigi toetussummade eest ostetud õppeabinõud, seaded ja tööriistad jäävad toe- tust saavale keskorganisatsioonile, kes on ko- hustatud andma neid maksuta kasutada ka järgnevaile tema kaastegevusel korraldata- vaile kursustele ning tarbekorral haridus- ja sotsiaalministeeriumi korraldusel ka teistele kursustele.

Nende õppeabinõude, seadete ja tööriis- tade võõrandamine on lubatav ainult haridus- ja sotsiaalministeeriumi nõusoleku pu- hul antud tingimustel.

Keskorganisatsioon peab pidama haridus- ja sotsiaalministeeriumi toetusel ostetud õp- peabinõude, seadete ja tööriistade nimestikku.

esitatakse kohalikele koolivalit- susele toetust saaja keskorgani- satsioonipoolt. Samuti esitab toetuse saaja haridus- ja sotsiaalministeeriumile kavatsetavate kursuste õppekavad heakskiitmiseks ning andmed õpetajaina esinejate hariduse ja kutseoskuse kohta. Kursuste korraldajal võivad olla alalised palgatud õppejõud kui ka teatava kursuse jaoks kut- sutud õpetuseandjad.

§ 9. Lühiaegsete kursuste korraldamiseks riigilt toetust saajad keskorganisatsioonid pea- vad muretsema andmeid nende poolt korral- datavate kursuste käigu ja töötulemuste ko-hta, instrueerima ja revideerima töös oma õp- pejõude, eriti hiljuti tegevusse astunud, eri- asjatundjate kaudu. Nende instrueerijate-eri- teadlaste nimed ühes andmetega hariduse ja

praktilise tegevuse kohta tehakse teatavaks haridus- ja sotsiaalministeeriumile enne nende asumist instrueerimistöole.

§ 10. Lühiaegsed kursused kuuluvad koolinõunike järelevalvele määruse maa- ja linnakoolinõunike kohta (R. T. 39/40 — 1920) § 1 ja haridus- ja sotsiaalministri juhatuskirja maa- ja linnakoolinõunikele (R. T. 69/70 — 1920) põhjal ning haridus- ja sotsiaalministeeriumi ülevalele Eestimaa koolivalitsuse

se ajutise korralduse (R. T. 6 — 1918) § 4 ja vabariigi valitsuse ja ministeeriumide korraldamise seaduse (R. T. 28 — 1929, 182) §§ 20 ja 23 põhjal.

Tallinnas, 29. juulil 1930. nr. 32450.

J. Hünerson
haridus- ja sotsiaalminister.
G. Ollik
koolivalitsuse direktor.

Rahvamaja Ühingu põhikiri.

§ 1.

Ühisuse eesmärgiks on seltsimaja ehitamine oma liikmeile, selle kasutamine ja korrahoidmine.

§ 2.

Ühisusel on juriidilise isiku õigused ja oma nimega kinnik. Ühisuse tegevuspiirkonnaks on

juhatus asukohaks

§ 3.

Ühisus vastutab kogu oma varandusega ühisuse tegevuses tekkinud kahjude eest, kuna iga liige vastutab kordse osamaksu suurusega.

§ 4.

Ühisuse tegevliikmeiks on juhatus poolt vastuvõetud ühingu, seltsid ja ühised.

Toetajaks liikmeiks võib juhatus vastu võtta füüsilisi isikuid kui ka asutusi. Toetajail liikmeil ei ole ühisuse peakoosolekul hääleõigust.

§ 5.

Ühisuse liige on kohustatud:

a) maksma sisseastumismakse peakoosoleku poolt määratud suuruses, mida ei maksta tagasi ühisusest lahkumisel;

b) omandama peakoosoleku poolt määratud arvu osatähti;

c) täitma kõiki põhikirja määrusi ja peakoosoleku otsusi.

§ 6.

Liige, kes ühisusest soovib lahkuda, on kohustatud teatama kirjalikult sellest juhatusesele vähemalt kolm kuud enne tegevusaasta lõppu. Lõpparve tegemine liikmega sünnib ühe aasta jooksul pärast aasta-aruande kinnitamist peakoosoleku poolt.

§ 7.

Juhatus eettepanekul võib peakoosolek liikme, kes põhikirja ja peakoosoleku otsusi

ei täida ja ühisuse tegevusele sünnitab kahju, kahe kolmandiku koosolijate liikmete häälelamusega ühisusest välja heita. Enne otsuse tegemist on koosolek kohustatud ta selletused ära kuulama.

Lõpparve väljaheidatud liikmega tehakse § 6-ndas ettenähtud korras.

§ 8.

Ühisuse tegevust juhib peakoosolek ja juhatus.

§ 9.

Ühisuse peakoosolekud on korralised ja erakorralised. Korralised peakoosolekud kutsutakse kokku ühisuse juhatus poolt mitte hiljem kui neli kuud pärast tegevusaasta lõppu. Erakorralised peakoosolekud kutsutakse kokku juhatus poolt kas juhatus oma algatusel või revisjonikomisjoni või kümneandiku liikmete nõudmisel. Nõudmine kutsuda kokku erakorraline peakoosolek peab juhatus poolt täidetama kahe nädala jooksul pärast nõudmise kättesaamist, kusjuures juhatus võib täiendada päevakorda. Kui juhatus peakoosolekut tähendatud aja jooksul ei ole kokku kutsunud, siis kutsub peakoosoleku kokku revisjonikomisjon.

§ 10.

Peakoosoleku võimkonda kuuluvad järgmised asjad:

1) juhatus ja revisjonikomisjoni liikmete valimine;

2) põhikirja muutmise ja täiendamise küsimused;

3) ühisuse juhatusesele juhatuskirjade läbivaatamine ja kinnitamine;

4) aruannete ja eelarvete läbivaatamine ja kinnitamine ning kasude ja kahjude jaotamine;

5) ühisuse tegevuse lõpetamine;

6) komisjonide asutamine ühisuse tegevusse puutuvate küsimuste arutamiseks ja

7) kõikide asjade otsustamine, mis juhatuse võimupiiridest üle ulatuvad.

§ 11.

Peakoosolek koostub tegevliikmeiks olevate ühingute, seltside või ühisuste esindajaist. Iga organisatsioon saadab iga oma liikme pealt ühe esindaja, kuna vähemaliikmelistel organisatsioonidel on õigus peakoosolekule saata üks esindaja.

Peakoosolekust võivad sõnaõigusega osa võtta ka isikud, kes ei ole ühisuse liikmed, juhatuse kutsel ja ühisuse toetajad liikmed.

§ 12.

Peakoosoleku kutsed ühes päevakorraga saadetakse ühingu juhatuse poolt vähemalt kaks nädalat enne määratud peakoosolekut liikmeile kätte.

§ 13.

Peakoosolek avatakse juhatuse esimehe või ta asemiku poolt. Pärast avamist valivad § 12 tähendatud esindajad peakoosoleku juhataja ja protokollikirjutaja.

§ 14.

Peakoosolek on otsusvõimne, kui vähemalt $\frac{1}{3}$ liikmete arvust oma esindajate kaudu osa võtab. Juhtumil, kui peakoosolekule ei ole ilmunud tarviline arv liikmeid, kutsutakse kokku hiljemalt kahe nädala jooksul teisekordne peakoosolek sama päevakorraga, mis on otsusvõimne, vaatamata ilmunud liikmete arvule. Peakoosolekul tehakse kõik otsused lihthäälteenamusega, välja arvatud põhikirja muutmine, liikmete väljaheitmine, ühisuse likvideerimine, kus nõutakse $\frac{2}{3}$ häälteenamust.

Igal tegevliikmel on peakoosolekul üks hääl, osatähtede arvule vaatamata.

§ 15.

Hääletamise viis määratakse kindlaks peakoosoleku enese poolt.

§ 16.

Peakoosoleku kohta kirjutatakse protokoll, mis kinnitatakse juhataja, protokollikirjutaja ja koosolekul viibijate poolt, kes seda soovivad.

§ 17.

Ühingu juhatus koostub liikmest, kes peakoosoleku poolt aastaks valitakse. Juhatusse liikme asemele, kes lahkunud enne ametiaja lõppu või kel ei ole võimalik ajutiselt täita oma ametikohuseid, valitakse peakoosoleku poolt kandidaati. Kandidaat, kes astub lahkunud juhatuse liikme asemele, täidab ta kohuseid selle ajani, milleni lahkunud juhatuse liige oli valitud.

§ 18.

Igal aastal lahkuvad juhatusest vähemalt $\frac{1}{3}$ liikmeid ja nende kandidaate: esimesel kahel aastal liisu läbi, järgmistel valimise va-

naduse järgi. Väljalangenuid võib valida tagasi.

§ 19.

Juhatusse liikmed jagavad ametid omavahel. Juhatus käib koos vajaduse järgi. Koosolek on siis otsusvõimne, kui on koos vähemalt pool juhatuse liikmeid. Koosolekul tehtud otsused protokollitakse ja kinnitatakse koosolijate allkirjadega.

§ 20.

Juhatusse liikmed vastutavad ametikohuste rikkumise korral solidaarselt kõigi kahjude eest, mis nad ühisusele on teinud.

Nendes asjades, mis peakoosolek on andnud otsekohe mõne üksiku juhatuse liikme hooleks, ei vastuta teised juhatuse liikmed, kui neil ei ole võimalik kahjutegemist ära hoida.

§ 21.

Juhatus toimetab kõiki ühingu asju ja valitseb ühisuse varandusi ja kapitale. Eriti on tema kohuseks uute liikmete vastuvõtmine, osatähtede eest raha vastuvõtmine ja osatähtede väljaandmine; korraliku raamatupidamise, kassahoidmise ja kirjatoimetuse siseseadmine, niisama ka aruande ja eelarve ning ühisuse tegevuskava kokkuseadmine, ühisuse nimel kõiksugu lepingute tegemine, volikirjade väljaandmine, ühisuse peakoosoleku kokkukutsumine ja üldse kõigi ühisusse puutuvate asjade korraldamine ja toimetamine kooskõlas selle põhikirjaga ja peakoosoleku juhtnõuõrdega.

Juhatus on ühisuse seaduslik esindaja.

§ 22.

Ühisuse äriaasta arvatakse esimesest jaanuarist kolmekümneesimese detsembrini.

§ 23.

Juhatus seab kokku igal aastal mitte hiljem kui 1. aprilliks läinud aasta tegevusaruande, mis ühes eelarvega pärast läbivaatamist revisjonikomisjoni poolt peakoosolekule hiljemalt 1. maiks kinnitamiseks ette pannakse.

§ 24.

Ühisuse aruanne peab sisaldama: a) liikmete arvu, b) kõigi arvete läbikõngu, c) kulude ja tulude arve, äriseisu ja d) liikmete lisavastutuse summa.

§ 25.

Ühisuse asjaajamise ja arvepidamise kontrollimiseks, aruande ja eelarve läbivaatamiseks valitakse iga korralise peakoosoleku poolt vähemalt kolmeliikmeline revisjonikomisjon ühe aasta peale. Revisjonikomisjoni liikmeiks ei või olla ühisuse teenijad ja juhatuse liikmed.

§ 26.

Revisjonikomisjon on kohustatud kahe nädala jooksul pärast aasta-aruande kokkuseadmist juhatuse poolt aasta-aruande läbi vaatama ja võrdlema raamatute ja dokumentidega.

§ 27.

Ühisuse kapitalid jaguvad: osa- ja tagavarakapitalideks.

§ 28.

Osakapital tekib osatähtede eest makstud summadest ja puhaskasu ülejäägist (§ 30) ja tarvitatakse tegevuskapitalina kõigi ühisuse ülesanne teostamisel.

Ühisuse üksiku osatähe hind on..... krooni. Osatähe pealt rohkem ei maksta.

§ 29.

Tagavarakapital sünnib sisseastumismakstudest, iga-aastasest puhaskasust arvatavast summast, milline ei tohi olla vähem kui 20 protsenti puhaskasust, ja teistest juhuslikest sissetulekuist. Tagavarakapital tarvitatakse ainult kahjude katteks, mis ühisuse ärilisest tegevusest tekkinud.

Puhaskasust tagavarakapitali juure arvatavat protsenti võib peakoosolek vähendada, kui tagavarakapital on kasvanud osakapitali suuruseks.

Puhaskasu ülejääk arvatakse osakapitali juure.

§ 30.

Kui ühingu tegevus toob kahju, siis kaetakse kahju kõigepealt tagavarakapitalist. Ei kata see kahju kinni, siis jaotatakse katmata jäänud osa liikmete vahel ära proportsionaalselt nende poolt omandatud osatähtedele ja määratakse tähtaeg, mille jooksul liikmed on kohustatud nende peale langeva kahjuosa ära tooma. Ei maksa liige oma kahjuosa tähtpäevaks ära, siis arvab juhatus selle ta osamaksust maha ja nõuab osamaksu täiendamist.

§ 31.

Ühisuse tegevuse lõpetamise korral valib peakoosolek oma keskest vähemalt kolmeliikmelise likvideerimiskomisjoni. See komisjon võtab juhatuse käest asjad vastu, kutsub ühisuse võlausaldajad välja, astub samme nende nõudmiste rahuldamiseks, realiseerib ühisuse varandusi ja teeb kokkuleppeid nõudmiste lõpetamiseks kõikide võlausaldajatega. Enne kui kõik võlausaldajad ei ole rahuldatud, ei või ühisuse liikmeile teha mingisuguseid väljamaksmisi.

Likvideerimise aruande vaatab läbi revisjonikomisjon ja kinnitab peakoosolek.

Likvideerimisest ülejäänud varanduse üle otsustab peakoosolek.

Ühisuse tegevuse täielisest lõpetamisest kooper. ühisuste ja nende liitude seaduses ettenähtud korras teatatakse ühisuse registrist kustutamiseks registreerimisasutustele.

E. Haridusliidu ajakiri „VABAHARIDUSTÖÖ“

Ilmub kaheksa korda aastas vähemalt trükipoogna suuruses.

Tellimise hind: aastas Kr. 1.20; $\frac{1}{2}$ aastas 60 senti ja üksik number 15 senti.
Kuulutuste hinnad: Tekstis ja kaane viimasel küljel — terve lehekülge Kr. 40; $\frac{1}{2}$ lehekülge Kr. 20 ja $\frac{1}{4}$ lehekülge Kr. 10. Kuulutuste osas — terve lehekülge Kr. 30; $\frac{1}{2}$ lehekülge Kr. 15. ja $\frac{1}{4}$ lehekülge Kr. 7.50.

Mitmekordselt kuulutajalle hinnaalandus.

„VABAHARIDUSTÖÖ“ toimetuse ja talituse aadr.: Tallinn, S. Roosikrantsi 12, tel. 6-52.

„Vabaharidustöö“ tellijatele.

Järelepärimistele teatame, et „Vabaharidustöö“ numbrite järjekorras on juhtunud eksitus. Nr. III peab olema Nr. IV, kuna kirjandusnädala puhul väljaantud kirjandusnädala album on kaksiknumber II-III, mis on ka märgitud albumi esimesel lehel.

TOIMETUS.

Vastutav toimetaja: **Evald Vender.**

„Estotrükk“ Tallinn, S. Karja 8.

Väljaandja: **Eesti Haridusliit.**

Seltsi tegelased!

Ärge unustage

tellida uueks aastaks ajakirja

»Vabaharidustöö«

Eesti Õpetajate Liidu häälekandja

(ainus Eesti kasvatusteaduslik ajakiri)

„KASVATUS“

ilmub 1931. aastal endisel kujul.

Sisult tahab „KASVATUS“ ka 1931. aastal panna pearõhku pedagoogilistele, meetodilistele ja tegelikkude koolielu küsimuste lahendamisele, kuid ühtlasi käsitleda ka õpetaja kutsehuvilisi küsimusi.

„KASVATUS'e“ kaasandena kirjastab toimetus mõne meetodilise teose, mille „Kasvatus“ aastatellijad saavad ilma erilise lisatasuta.

„KASVATUS'e“ kaastöolisteks on meie kui ka mitmed välismaade silmapaistvamad koolimehed ja haridustegelased.

Ilmumise tihedus: kord kuus, peale juuni- ja juulikuul mil „Kasvatus“ ei ilmu.

**Tellimishind: aastas 5 kr., poolaastas 2 kr. 50 snt.
üksiknumber 75 snt.**

Endisi aastakäike on veel saada.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused. Üksikud numbrid saadaval paremais raamatukaupluses.

Toimetuse ja talituse aadress:

Tallinna, Rataskaevu 22.

Kõnetraat 434-63.